

عواملی که قرآن را مهجور کرده است

از جمله اموری که موجب مهجوریت قرآن می‌شود، غفلت است. اهمیت غفلت نسبت به اطاعت و پیروی از قرآن، کمتر از غفلت از یاد خدا نیست...

- تبیان نوشت:

از جمله اموری که موجب مهجوریت قرآن می‌شود، غفلت است. اهمیت غفلت نسبت به اطاعت و پیروی از قرآن، کمتر از غفلت از یاد خدا نیست، زیرا قرآن کتابی است که سرنوشت خوب و بد پیشینیان را جهت بهره‌مندی از جنبه‌های مختلف تاریخ برای هر نسل و هر عصری بیان داشته است، تا انسان از این گنجینه الهی در جهت خودسازی استفاده نماید، عوامل پیروزی و شکست، اسباب سعادت و بدبختی همه و همه در این تحفه الهی نهفته است.

مهجوریت قرآن در میان مسلمانان دارای عوامل و زمینه‌های فراوانی است که فقط به برخی از آنها اشاره می‌کنم: پیروی از هوای نفس

در برخی از آیات قرآن کریم، پیروی از هوای نفس، در تعارض با هدایت در راه خدا معرفی می‌شود، از جمله این آیه که خداوند خود می‌فرماید:

وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَى فَيُضِلَّكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ : و از هوای نفس پیروی نکن که تو را از راه خدا گمراه می‌کند.

قرآن، کتابی است که خداوند متعال آن را برای هدایت انسان به راه مستقیم نازل فرموده است. بدیهی است که بهره بردن از این هدایت الهی، در گرو تلاش خود فرد برای ایجاد شرایطی لازم است. یکی از این شرایط، پیروی نکردن از هواهای نفسانی است.

بنابراین، کسی که پیروی از خواسته های نفسانی را مقصود خود قرار می‌دهد، ارتباط مثری با قرآن پیدا نخواهد کرد. شیطان

خداوند متعال در قرآن کریم می‌فرماید: إِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ.

هنگامی که قرآن می‌خوانی پس، از شیطان رانده شده به خداوند پناه ببر.

از این آیه درمی‌یابیم که شیطان، همواره درصدد است انسان را از تلاوت آیه های قرآن باز دارد. خداوند نیز به بندگان هشدار می‌دهد که در این هنگام، به خدا پناه ببرید.

البته منظور این آیه، این نیست که تنها به گفتن استعاذه بسنده کنیم، بلکه باید این ذکر را تبدیل به فکر و فکر را تبدیل به یک حالت درونی کنیم و به هنگام خواندن هر آیه، به خدا پناه ببریم، از اینکه وسوسه های شیطان، حجابی میان ما و کلام حیاتبخش او شود.

عدم آشنایی نسبت به نقش قرآن در زندگی انسان

هر قدر انسان نسبت به عظمت و منزلت قرآن و نقش آن در زندگی خویش جاهل باشد، به همان میزان شوق و ذوق او در اطاعت از آن کمتر خواهد شد؛ وقتی انسان نداند که این کتاب چه فایده و برکاتی برای او دارد، به یقین رغبتی در توجه و پیروی از آن نشان نمی‌دهد.

امام خمینی(ره) با موضع گیری شدید در برابر جریانی که قرآن و اسلام را از احکام سیاسی - اجتماعی تهی می‌داند می‌فرماید: «باید به این نادانان گفت که: قرآن کریم و سنت رسول الله - صلی الله علیه و آله - آن قدر که در حکومت و سیاست، احکام دارند، در سایر چیزها ندارند، بلکه بسیاری از احکام عبادی اسلام، عبادی سیاسی است که غفلت از آنها این، مصیبت‌ها را به بار آورده است. پیغمبر اسلام - صلی الله علیه و آله - تشکیل حکومت داد مثل سایر حکومت‌های جهان».

غفلت

از جمله اموری که موجب مهجوریت قرآن می‌شود، غفلت است. اهمیت غفلت نسبت به اطاعت و پیروی از قرآن، کمتر از غفلت از یاد خدا نیست، زیرا قرآن کتابی است که سرنوشت خوب و بد پیشینیان را جهت بهره‌مندی از جنبه‌های مختلف تاریخ برای هر نسل و هر عصری بیان داشته است، تا انسان از این گنجینه الهی در جهت خودسازی استفاده نماید، عوامل پیروزی و شکست، اسباب سعادت و بدبختی همه و همه در این تحفه الهی نهفته است.

حجاب‌های بین انسان و قرآن

از جمله عواملی که زمینه مهجوریت قرآن را فراهم می‌سازد حجاب‌هایی است که انسان میان خود و قرآن ایجاد می‌نماید به گونه‌ای که در عین ارتباط با قرآن، از درک معارف و حقایق آن، محروم می‌شود؛ بدین صورت از فیض گسترده قرآن بی‌بهره می‌ماند.

در اینجا به برخی از این حجاب ها اشاره می‌کنیم:

الف. آلودگی به گناه:

در متون دینی برای گناه به جز کیفر اخروی، آثار و پیامدهای زیانبار بسیاری برشمرده شده است، از جمله آن که گناه سبب

می‌شود از فهم قرآن و استفاده از معارف معنوی وحی محروم بماند و نتواند از تلاوت آیات به حقایق آنها برسد؛ زیرا با انجام گناه، آمادگی قلب برای درک راستی‌ها و درستی‌ها از میان می‌رود. (مجله حوزه ش 96، ص 223)
ب. احساس بی‌نیازی:

انسان اگر سلوک علمی و عملی خود را برای پیوند با قرآن، خوشایند بپندارد، این حالت حجاب و بازدارنده بزرگی است که انسان را از فیض پر دامنه قرآن محروم می‌سازد.

برای نمونه کسی که اهل تجوید است، همان علم جزئی و ارتباط ظاهری با قرآن در نظرش بزرگ جلوه می‌کند و آن را کمال بالاترین پایه پیوند با قرآن می‌پندارد، یا قرآن پژوهانی که به طور معمول به وجوه قرائت‌ها و آرای گوناگون لغت شناسان و نزول آیات و تاریخ قرآن می‌پردازند؛ چنان می‌انگارند که اشتغال به همین گزاره‌ها بالاترین بستگی و پیوند با قرآن است. فقه پژوهان و دیگر عالمان نیز، استدلال به پاره‌ای آیات در قالب اصطلاحات لفظی فرا یافته‌های علمی را وضع خوشایند می‌پندارند و به آن خرسندند، در صورتی که این گونه پیوندها نه تنها کافی و تمام نیست که چه بسا برای بهره‌مندی‌های معنوی و خودسازی باطنی در پرتو دستور العمل‌های قرآن، حجاب و بازدارنده باشد. (مجله حوزه ش 96، ص 222)